

INTERVENȚII DIDACTICE VALORICE ÎN PREDAREA LIMBII ENGLEZE LA ELEVII DE VÂRSTĂ ȘCOLARĂ MICĂ AXATE PE DEZVOLTAREA INTELIGENȚEI LINGVISTICE

RUSU Cătălina, profesoară școlară,
Școala Gimnazială „Elena Cuza”, Iași

Limba engleză este o limbă aproape mondială, vorbită de întreaga lume. Ea a devenit nu numai o necesitate, dar și un mod de viață. Însușirea ei de la o vârstă cât mai fragedă oferă copilului o siguranță în comunicare, o dezvoltare a unor funcții cognitive. Faptul că învățarea limbii străine a fost introdusă de la o vârstă fragedă, constituie un avantaj în sensul că îl pregătește pe copil să se dezvolte conform unor cerințe ale societății care îi permit o adaptare rapidă și armonioasă în cadrul câmpului social. Datorită acestui fapt, copilul are posibilitatea să cunoască de timpuriu lumea care îl înconjoară și să se pregătească pentru integrarea în societate gradat, prin asimilarea unui bagaj de cunoștințe bine conturat din care va extrage informațiile necesare și corespunzătoare unei situații reale de viață. Un rol important în predarea unei limbi străine îl are profesorul.

Profesorul de engleză, ca orice profesor, ar trebui să fie, mai înainte de toate, pasionat și dedicat muncii sale. Este o trăsătură esențială, care împiedică apariția monotoniei și a blazării de-a lungul timpului. Lucrurile făcute din suflet și cu suflet sunt cele care aduc satisfacții pe termen lung și care te motivează să mergi mai departe zi de zi. El ar trebui să fie și foarte bine pregătit și suficient de generos să împartă cunoștințele lui și micilor novici. Trebuie să știe să empatizeze cu aceștia din urmă și să găsească mereu soluții și strategii creative pentru a le menține treaz interesul pentru cunoaștere. Predarea unei limbi străine implică un efort suplimentar, deoarece, de cele mai multe ori, este un tărâm complet străin și foarte diferit de cel cu care sunt obișnuiți copiii. Limba, tradițiile și obiceiurile unei culturi diferite de cea nativă sunt mai greu de înțeles și dobândit decât alte materii. De aceea, creativitatea profesorului este esențială în inițierea și menținerea interesului celor mici și transpunerea lor într-o lume și o cultură complet diferite [3, p. 182]. El trebuie să știe să se joace, să interpreteze roluri precum un actor și să stimuleze mereu interesul elevilor prin strategii atent gândite și alese, prin metode și tehnici interactive.

Profesorul ar trebui să fie optimist și pozitiv. Deși prin natura umană profesorul se confruntă cu diverse probleme cotidiene, el trebuie să fie un bun actor și să transmită doar energie pozitivă, creând astfel un mediu plăcut și stimulant pentru însușirea unei limbi străine. Simțul umorului este iarăși foarte util într-un demers de acest gen, pentru că sporește atmosfera relaxată și plăcută și e de mare ajutor, mai ales, în momentele în care elevii tind să-și piardă concentrarea și implicit, atenția. Importante sunt și temele alese, precum și modalitatea de predare și organizare a colectivului de elevi.

Un proces de predare-învățare eficient și real presupune folosirea metodologiei și pedagogiei potrivite cerințelor generației actuale de elevi, folosirea noilor tehnologii și a unui mediu educațional în continuă schimbare[4, p 16]. Elevul se află în centrul actului educațional și de aceea e indicat să pornim de la centrele de interes ale elevului pentru a-l aduce în poziția de a învăța. Un proces de predare –învățare activ și eficient oferă oportunități de interacțiune profesor-elev, elev-elev. Provocarea constă în găsirea de noi metode de a stimula și motiva colectivele de elevi cu care venim în contact. De aceea, profesorii sunt mereu în căutare de strategii de lucru interactive bazate pe învățarea prin colaborare și cooperare, pentru a avea o participare activă a elevului în cadrul orelor de curs pentru a le dezvolta inteligența lingvistică [3, p 146].

O definiție a inteligenței lingvistice a fost realizată de către Howard Gardner, ca fiind sensibilitatea la sensul cuvintelor, ordinea dintre cuvinte, sunete, ritmuri, inflexiuni, diferite funcții de limbaj, fonologie, sintaxă și pragmatic [1, p 76]. Inteligența lingvistică cuprinde patru domenii majore de sensibilitate, apreciază Leslie Wessman from the work of Howard Gardner, Thomas Armstrong, Linda Campbell, and David Lazear [5, p. 182]:

- semantică, sau nuanțe de sensuri ale cuvintelor, prin care o persoană apreciază nuanțele subtile de diferențiere a descriptorilor;
- fonologie, sau sunete, ritm, inflexiune, și contorul de cuvinte. Fonologia se ocupă cu egalizarea importanței a modalității de expunere a discursului precum și a importanței acestuia.
- sintaxa, sau ordinea cuvintelor, care implică regulile care guvernează ordinea cuvintelor în vorbire sau scris, precum și semnificația acestora într-un anumit context;
- praxis (pragmatica), sau diferitele utilizări ale cuvintelor precum în structura propoziției, sau în înțelegerea nuanțelor culturale ale cuvintelor, sau aspectelor emotive ale limbajului.

Deși fiecare dintre aceste dimensiuni ale inteligenței lingvistice poate fi izolată, în realitate toate funcționează ca un tot integrat.

Profesorul este cel care prin intermediul temelor alese, a vocabularului, a noțiunilor de gramatică, a strategiilor didactice folosite dezvoltă aspecte ale semanticii, fonologiei, sintaxei și praxisului, într-un cuvânt a inteligenței lingvistice.

Au fost aplicate un număr de 26 chestionare în rândul profesorilor de engleză privind opinia acestora în ceea ce privește dezvoltarea inteligenței lingvistice. Un număr de 14 chestionare au fost aplicate profesorilor de limbă engleză care predau în România, iar un număr de 12 chestionare au fost aplicate profesorilor de limbă engleză care predau în Republica Moldova.

S-a urmărit, pe o scară de la 1 la 5 (1 - deloc...5 - în foarte mare măsură), importanța acordată, în cadrul orelor de predare, a unor aspecte legate de semantică, fonetică, sintaxă și metodică.

În urma aplicării s-au constatat următoarele: profesorii de limbă engleză chestionați acordă, în planul semanticii, o mare atenție alcătuirii de propoziții, dar nu insistă, în mod deosebit, pe ordinea cuvintelor în propoziție. Referitor la fonetică, majoritatea celor chestionați nu pun accent pe precizarea sunetului inițial din cuvinte, dar consideră relevantă utilizarea sinonimelor. Sintaxa și morfologia predomină prin folosirea antonimelor, asocierea de adjective unui substantiv dat și compunerea unei povești după imagini. Utilizarea omonimelor cât și însușirea regulilor gramaticale reprezintă aspecte pe care accentul se pune mai puțin. În ceea ce privește praxis-ul, profesorii consideră că memorizarea de poezii scurte, alcătuirea de scurte dialoguri, cât și crearea de rime aduc un aport deosebit dezvoltării inteligenței lingvistice a școlărilor mici. Problematika legată de metodică, prin utilizarea metodelor și a mijloacelor de învățământ tradiționale și moderne, se află în atenția permanentă a profesorilor de limbă engleză. Ei utilizează într-un procent ușor asemănător, atât metodele și mijloacele moderne cât și cele tradiționale, primând tradiționalele. Formele de organizare a instruirii în cadrul orelor de engleză constituie un factor esențial în desfășurarea activităților.

Profesorii chestionați au vârste cuprinse între 28 și 51 de ani, marea majoritate cu gradul didactic II și I, toți participând la cursuri de formare în ultimii trei ani, fiind preocupați de formarea și dezvoltarea continuă pe plan profesional.

În concluzie, profesorul poate deveni, astfel, un model și chiar o sursă de inspirație pentru discipolii săi, pentru că atât adulților, cât și elevilor, le face plăcere să petreacă timpul cu persoane pozitive și entuziaste, care stimulează interesul și motivația într-un astfel de demers didactic. De asemenea, toate personajele implicate în procesul instructiv-educativ ar trebui să privească studiul limbii engleze dintr-o nouă perspectivă: aceea a unei condiții obligatorii în procesul de adaptare la noile cerințe ale societății contemporane și de ce nu a dezvoltării inteligenței intelectuale.

Bibliografie

1. Gardner, H. Inteligențe multiple .Noi orizonturi. București :Editura Sigma, Ediția a II-a , 2006, p.76.
2. Gardner, H. The unschool mind: How children think and how schools should teach. New York: Basic Books, 1993, p.132.
3. Oprea, C. L. Strategii didactice interactive. București: EDP, 2009, p 146.
4. Schrivener, J. Learning Teaching: A guidebook for English language teachers, Macmillan, Second Edition, 2009, p 16.
5. Wessman, L., Brain-Considerate L . New York: Teachers College Press, 2004, p.182